

Selçuk Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Staj Yapma Eğilimlerinin Belirlenmesi

Mehmet BAHADIR¹ Hidayet OĞUZ¹

ÖZET: Meslek yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerin, öğrenim süreleri içinde kazandıkları teorik bilgi ve deneyimlerini pekiştirmek, laboratuvar ve atölye uygulamalarında edindikleri beceri ve deneyimlerini geliştirmek, görev yapacakları iş yerlerindeki sorumluluklarını, ilişkileri, organizasyon ve üretim sürecini ve yeni teknolojileri tanımlarını sağlamak için staj yaptırılmaktadır. Ancak bu süreç her zaman sağlıklı bir şekilde işlememektedir. Bu çalışmada Selçuk Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu'ndan staj süreleri sonunda rastgele seçilen 229 adet öğrenci üzerinde 30 soruluk bir anket yapılmış ve değerlendirilmiştir. Sonuç olarak staj yapılması hakkında öğrencilerin eğilimleri ortaya konulmuş ve stajın daha etkin yapılabilmesi için öneriler getirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Meslek Yüksekokulu, staj

The Determination of Selçuk University Higher School of Vocational and Technical Sciences Students Make Training Trends

ABSTRACT: Students studying in Higher School of Vocational and Technical Sciences, in the study period to consolidate the theoretical knowledge and experiences, develop skills and experiences gained from laboratory and workshop applications, will work in the workplaces of the responsibilities, relationships, organization and training are done to ensure that the production process and get to know new technologies. However, this process is always a healthy way is inoperative.

In this study, Selçuk University Higher School of Vocational and Technical Sciences at the end of internship period students randomly selected 229 persons made and evaluated in a survey on the 30 questions. As a result, the established trends of students on performing an internship and internship recommendations were to be made more effective.

Keywords: Higher school of vocational and technical sciences, training

¹ Selçuk Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, Konya, Türkiye
Sorumlu yazar/Corresponding Author: Mehmet BAHADIR, mehmetbahadir@selcuk.edu.tr

GİRİŞ

Sosyal ve ekonomik faaliyetlerin odak noktasını toplumun en önemli unsuru olan insan oluşturur. Bu sebeple her ülke ekonomik ve teknolojik gelişmeleri takip edebilmek amacıyla kendi insan gücüne uygun bir eğitim politikası tespit etmiş ve buna göre bir eğitim sistemi oluşturmuştur. Endüstrileşme sürecini oluşturan en önemli unsur ise yetişmiş ve eğitilmiş insan gücüdür. Ekonomik açıdan gelişmiş ülkelerde, yetişmiş ve eğitilmiş insan gücünün kalitesinin artırılmasına yönelik çalışmalar günden güne artmakta ve teknolojiye göre uygulama tekniği de farklılık göstermektedir. Özellikle mesleki eğitimde genel kanı, okullarla-işletmelerin işbirliği yaparak, mesleki eğitim alan öğrencilerin sınıfta öğrendiği kavramları iş yaşamında kullanabilmesine yönelik çalışmalar oluşturmaktadır. Ülkemizde bu çalışmalar staj veya EDÖ (Endüstriye Dayalı Öğretim) olarak isimlendirilmektedir. Üniversitemiz meslek yüksekokullarında staj uygulamaları, yaz döneminde 6 Haftalık Endüstriye Dayalı Öğretim uygulaması şeklinde hayata geçmektedir.

Yapılan bu çalışma Selçuk Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu 1. ve 2. sınıf öğrencileri ile yapılmıştır. Bu çalışmada öğrencilerin çeşitli işletmelerde Endüstriye Dayalı Öğretim esnasında karşılaştıkları sorunlarla, staj yapma eğilimleri 30 soruluk bir anket çalışması ile belirlenerek değerlendirilmiş, bu değerlendirmeler sonucunda çözüm yolları ortaya konulmuştur.

Çizelge 1. Likert Ölçeğine Göre Değerlendirme Aralığı (Nuhoglu ve Yalçın, 2004)

Derecelendirme Değeri	Anlam	Aralık
5	Çok İyi	4.21 – 5.00
4	İyi	3.41 – 4.20
3	Yeterli	2.61 – 3.40
2	Az	1.81 – 2.60
1	Çok Az	1.00 – 1.80

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmayı Selçuk Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu 2010-2011 eğitim öğretim yılı 1. ve 2. Sınıf öğrencileri arasından basit tesadüf örnekleme tekniği ile 229 tanesi seçilerek gerçekleştirildi. Anket çalışması 2 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde stajın önemi ve işleyişi ile ilgili Likert tipi ölçek hazırlanmış (5-Çok İyi, 1-Çok Az) olup sorular öğrenciler tarafından cevaplandırıldıktan sonra, her bir bölümde yer alan soruların önem derecelerine göre işaretlemeleri istenmiştir. İkinci bölümde ise staj yeri ile ilgili lineer sorular hazırlanarak evet hayır şeklinde sorulara cevap verilmesi istenmiştir.

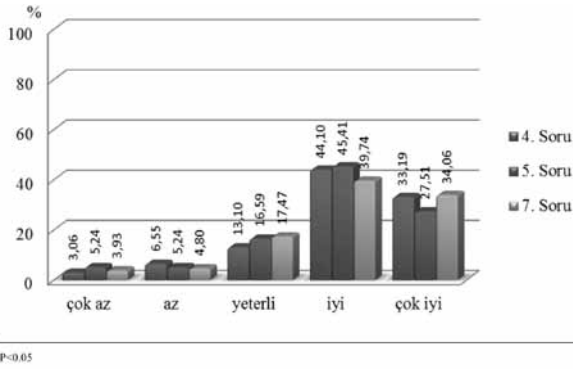
Araştırmanın Amacı, Sınırlılıkları ve Yöntemi

Çalışmanın amacı, Selçuk Üniversitesi Teknik Bilimler MYO' daki öğrenim gören öğrencilerin yapmış

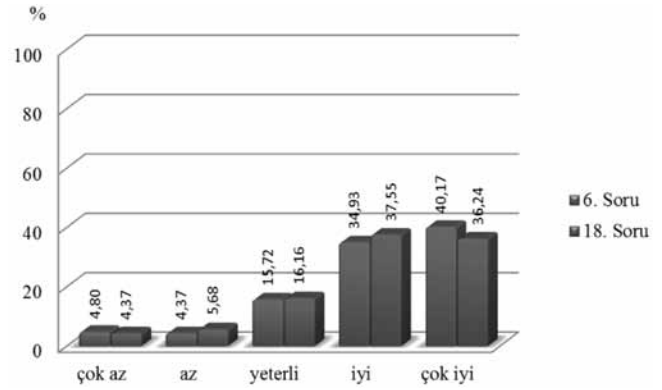
Çizelge 2. 4, 5 ve 7. sorularına verilen cevapların analizi

		Çok Az	Az	Yeterli	İyi	Çok İyi	\bar{X}	SS
Stajınız Size Mesleki Bilgileri Kullanma Becerisi Kazandırmıştır.	4. Soru	7	15	30	101	76	3.97	1.4
	%	3.06	6.55	13.10	44.10	33.19		
Stajınız Size Eğitim Gördüğünüz Mesleki Alanda, Analiz Edip Yorumlama Becerisi Kazandırmıştır.	5. soru	12	12	38	104	63	3.84	1.86
	%	5.24	5.24	16.59	45.41	27.51		
Stajınız Size Mesleki Problemleri Görme, İfade Etme ve Çözme Becerisi Kazandırmıştır.	7. soru	9	11	40	91	78	3.95	1.4
	%	3.93	4.80	17.47	39.74	34.06		

P<0.05

Şekil 1. 4, 5 ve 7. soruların değerlendirme sonuç grafiği.

Şekil 2. 6. ve 18. soruların değerlendirme sonuç grafiği.

oldukları endüstri stajlarından aldıkları memnuniyet düzeylerini belirlemektir. Araştırmamız MYO' da bulunan 10 programda yapılmıştır. Anket soruları endüstri stajını yapmış olan birinci ve ikinci öğretimde öğrenim gören tüm öğrencilere uygulanmıştır. Değerlendirmeye değer bulunan anketlerin sayısı 229'dur. Elde edilen veriler Microsoft Excel programında analiz edilmiştir.

Araştırmadan Elde Edilen Verilerin Değerlendirilmesi

Sorularının hazırlanması sürecinde, her soru grubu stajını yapan okulumuz 1.Sınıf öğrencilerden seçilen örnekleme grubuna uygulanarak anlaşılabilirlik ve anlamlılık nitelikleri yönünden test edilmiştir. Bu pilot çalışmanın sonuçlarına göre anket formu tekrar düzenlenerek anketimiz bütün bölüm öğrencilerine uygulanmıştır. Dikkate alınan anket sonuçlarına göre 175 öğrencimiz stajlarını özel sektörde, 54 öğrencimiz ise stajlarını resmi kurumlarda yapmışlardır. Ankete katılan ve staj yerine sürekli giden öğrenci oranı ise % 93 olarak tespit edilmiştir.

Anket sonuçları benzer özellik gösteren sorular gruplanarak değerlendirilmiştir. Anketimize katılan öğ-

rencilerimizin stajı yapıp yapmadığı gibi temel sorulara verdikleri cevaplardan sonra staj yapan öğrencilerin diğer sorulara verdikleri cevapların değerlendirilmesi Çizelge 2' den Çizelge 11' e kadar verilmiş olup yüzdeler değerlendirme ise Şekil 1' den Şekil 10' a kadar grafiksel olarak gösterilmiştir.

Bu verilere göre % 90 oranında öğrenci, stajda mesleki becerilerini kullanma imkânı bulduklarını ve analiz ederek problemleri çözme imkânı bulduklarını belirtmişlerdir.

Öğrencilerimizin, 6. ve 18. sorulara verdikleri cevapların değerlendirilmesi ise Çizelge 3' de verilmiş olup yüzdeler değerlendirme ise grafiksel olarak Şekil 2' de gösterilmiştir.

Bu veriler ışığında öğrenciler % 91 oranında mesleki alanda takım çalışmasına katıldıklarını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin 8. ve 17. sorulara verdikleri cevapların değerlendirilmesi ise Çizelge 4' de verilmiş olup yüzdeler değerlendirme ise Şekil 3' de grafiksel olarak gösterilmiştir

Çizelge 3. 6. ve 18. sorulara verilen cevapların analizi

		Çok Az	Az	Yeterli	İyi	Çok İyi	\bar{X}	SS
Stajınız Size Takım Çalışması Yürütme Becerisi Kazandırmıştır.	6. soru	11	10	36	80	92	3.54	1.47
	%	4.80	4.37	15.72	34.93	40.17		
Stajınız Hiyerarşik (ast-üst) Bir Çalışma Ortamında Deneyim Kazanmanızı Sağlamıştır.	18. soru	10	13	37	86	83	3.95	1.43
	%	4.37	5.68	16.16	37.55	36.24		

P<0.05

Çizelge 4. 8. ve 17. sorulara verilen cevapların analizi

		Çok Az	Az	Yeterli	İyi	Çok İyi	\bar{X}	SS
Stajınız Size Mesleki ve Etik (Ahlaki) Sorumlulukları Anlama ve Uygulama Bilinci Vermiştir.	8. soru	8	17	38	68	98	4.0	1.49
	%	3.49	7.42	16.59	29.69	42.79		
Stajınız Size Görev ve Sorumluluk Almanızda Katkı Sağlamıştır.	17. soru	3	7	31	80	108	4.23	1.52
	%	1.31	3.06	13.54	34.93	47.16		

P<0.05

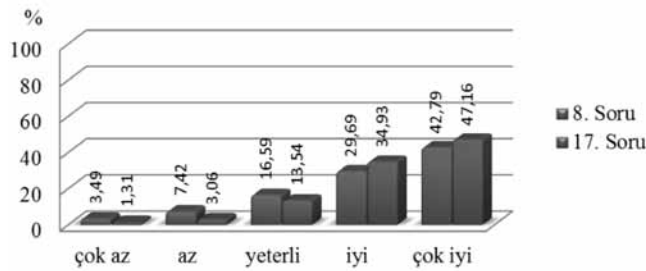
Çizelge 5. 9., 10. ve 11. sorulara verilen cevapların analizi

		Çok Az	Az	Yeterli	İyi	Çok İyi	\bar{X}	SS
Stajınız Sizin Yazılı ve Sözlü İletişim Becerinizi Geliştirmiştir	9. soru	7	11	47	89	75	3.93	1.37
	%	3.06	4.80	20.52	38.86	32.75		
Stajınız Size Mesleki Anlamda Güncel Bilgiler Kazandırmıştır	10. soru	11	13	43	98	64	3.83	1.34
	%	4.80	5.68	18.78	42.79	27.95		
Stajınız Size Eğitimini Aldığınız Mesleki Branşınız İçin Gerekli Alet, Makine ve Ölçüm Araçlarını Kullanma Becerisi Kazandırmıştır.	11. soru	16	10	53	66	84	3.83	1.44
	%	6.99	4.37	23.14	28.82	36.68		

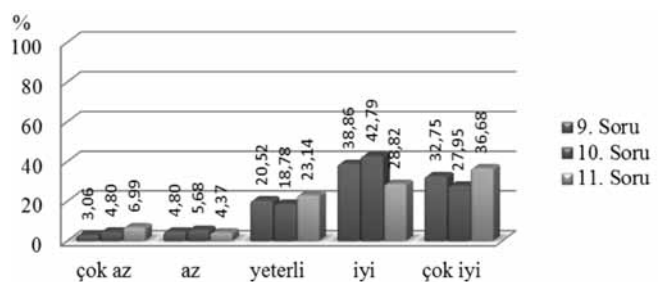
P<0.05

Çizelge 6. 12. soruya verilen cevapların analizi

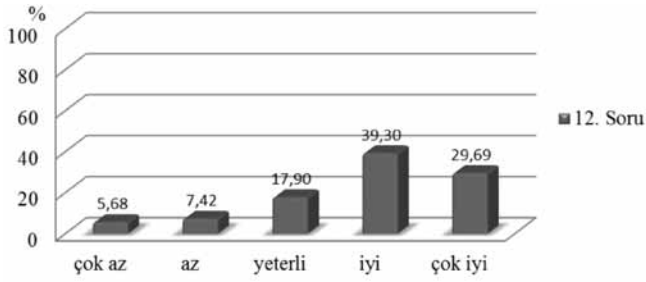
		Çok Az	Az	Yeterli	İyi	Çok İyi	\bar{X}	SS
Stajınız Size Mesleki Anlamda Hedeflerinizi Belirleme Konusunda Yardımcı Olmuştur	12. soru	13	17	41	90	68	3.79	1.37
	%	5.68	7.42	17.90	39.30	29.69		

Şekil 3. 8. ve 17. soruların değerlendirme sonuç grafiği.

Şekil 4. 9., 10. ve 11. soruların değerlendirme sonuç grafiği.

Şekil 5. 12. sorunun değerlendirme sonuç grafiği.

Bu verilere göre öğrenciler % 91 oranında sorumluluk alarak, sorumluluk bilincini kazandıklarını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin, 9., 10. ve 11. Sorulara verdikleri cevapların değerlendirilmesi ise Çizelge 5’de verilmiş olup yüzdelik değerlendirme ise grafiksel olarak Şekil 4’de gösterilmiştir.

Bu veriler ışığında öğrenciler % 91 oranında iletişim becerilerinin staj sayesinde geliştiğini belirtmişlerdir. Bir diğer anket sorusu olan 10. sorunun değerlendirmesi ise % 89 oranında stajın güncel bilgilerin öğrenilmesine etkili olduğu tespitidir. 11. soruda ise öğrencilerimizin % 89’u meslek branşlarında kullandıkları alet ve ölçüm cihazlarının kullanımı konusunda beceri imkânı bulduklarını belirtmişlerdir.

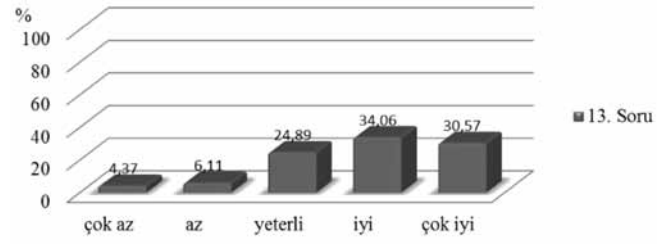
Öğrencilerin, 12. soruya verdikleri cevapların değerlendirilmesi ise Çizelge 6’da verilmiş olup yüzdelik değerlendirme ise grafiksel olarak Şekil 5’de gösterilmiştir.

Çizelge 7. 13. soruya verilen cevapların analizi

		Çok Az	Az	Yeterli	İyi	Çok İyi	\bar{X}	SS
Stajınız Size Zayıf Olduğunuz Alanları Görme ve Bu Konudaki Eksikliklerinizi Tamamlama İmkânı Sağlamıştır	13. soru	10	14	57	78	70	3.8	1.34
	%	4.37	6.11	24.89	34.06	30.57		

Çizelge 8. 14. soruya verilen cevapların analizi

		Çok Az	Az	Yeterli	İyi	Çok İyi	\bar{X}	SS
Stajınız Derslerde Öğrendiğiniz Teorik Bilgilerin Pratiğe Aktarılmasını Sağlamıştır	14. soru	10	17	50	89	63	3.77	1.32
	%	4.37	7.42	21.83	38.86	27.51		

Şekil 6. 13. sorunun değerlendirme sonuç grafiği.

Grafikte de görüldüğü gibi öğrenciler % 87 oranında hedeflerinin belirlenmesinde, stajlarının onlara yardımcı olduğunu belirtmişlerdir.

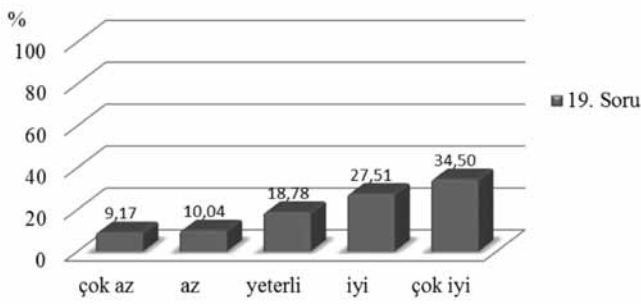
Öğrencilerin, 13. soruya verdikleri cevapların değerlendirilmesi ise Çizelge 7’de verilmiş olup yüzdelik değerlendirme ise grafiksel olarak Şekil 6’da gösterilmiştir.

Bu veriler ışığında % 90 oranında öğrencimiz eksiklerini staj ortamında tamamlama imkânı bulduklarını belirtmişlerdir.

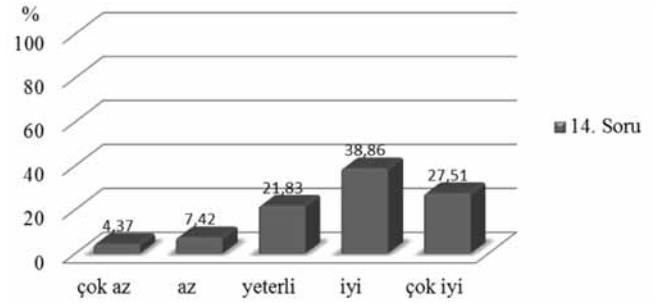
Öğrencilerin, 14. soruya verdikleri cevapların değerlendirilmesi ise Çizelge 8’de verilmiş olup yüzdelik değerlendirme ise grafiksel olarak Şekil 7’de gösterilmiştir.

Bu verilere bakarak öğrenciler % 88 oranında okulda öğrendikleri bilgilerin stajda pratiğe aktardıklarını belirtmişlerdir.

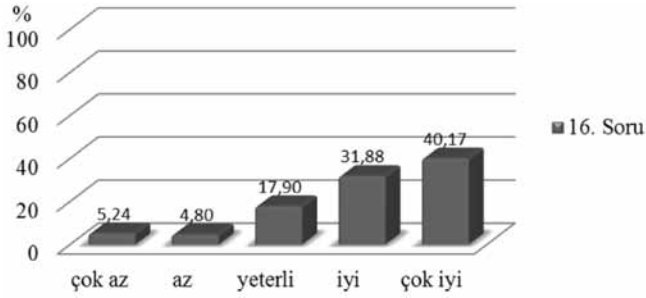
Öğrencilerin, 15. soruya verdikleri cevapların değerlendirilmesi ise Çizelge 9’da verilmiş olup yüzde-

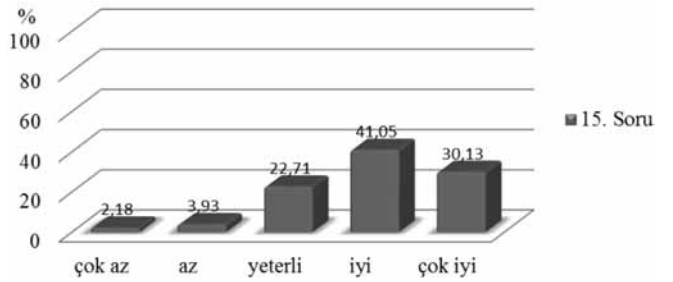
Şekil 10. 19. sorunun değerlendirme sonuç grafiği.

Şekil 7. 14. sorunun değerlendirme sonuç grafiği.

Şekil 9. 16. sorunun değerlendirme sonuç grafiği.

Şekil 8. 15. sorunun değerlendirme sonuç grafiği.

Çizelge 9. 15. soruya verilen cevapların analizi

		Çok Az	Az	Yeterli	İyi	Çok İyi	\bar{X}	SS
Stajınız Zamanınızı Verimli Bir Şekilde Planlama ve Kullanma Becerisi Kazandırmıştır	15. soru	5	9	52	94	69	3.93	1.32
	%	2.18	3.93	22.71	41.05	30.13		

Çizelge 10. 16. soruya verilen cevapların analizi

		Çok Az	Az	Yeterli	İyi	Çok İyi	\bar{X}	SS
Stajınız Süresince Bulduğunuz İşyerinde Yeterli İlgi Gösterilmiştir	16. soru	12	11	41	73	92	3.96	1.48
	%	5.24	4.80	17.90	31.88	40.17		

Çizelge 11. 19. soruya verilen cevapların analizi

		Çok Az	Az	Yeterli	İyi	Çok İyi	\bar{X}	SS
Stajınız Size İş Bulmanızda Yardımcı Olmuştur	19. soru	21	23	43	63	79	3.68	1.46
	%	9.17	10.04	18.78	27.51	34.50		

Çizelge 12. Güvenilirlik analizi

Faktörler	Cronbach Alpha
Stajda Mesleki Becerilerini Kullanma İmkânı ve Problemleri Çözme Becerileri	0.84
Stajda Takım Çalışmasına Olan Yatkınlık	0.82
Sorumluluk Bilinci	0.78
Stajda İletişim Becerileri	0.81

Çizelge 13. 20. sorudan 30. soruya kadar olan anket sorularına verilen cevapların analizi

		Evet	Hayır
Staj Yaptığınız İşyerini Kendi İmkânlarınızla mı Buldunuz?	20. soru	208	21
	%	90.83	9.17
İşyerindeki Mühendis veya Yetkili Bir Kişi Size Sürekli Yardımcı Oldu mu?	21. soru	190	39
	%	82.97	17.03
Staj Yaptığınız İşletme Tarafından Size Herhangi Bir Ücret Ödendi mi?	22. soru	84	145
	%	36.68	63.32
Staj Yaptığınız İşletme Size Yemek ve Ulaşım Olanağı Sağladı mı?	23. soru	162	67
	%	70.74	29.26
Aynı İşyerinde Bölümünüz Öğrencilerine Staj Yapmalarını Tavsiye Eder misiniz?	24. soru	190	39
	%	82.97	17.03
Aynı İşyerinde Tekrar Staj Yapmak İster Misiniz?	25. soru	172	57
	%	75.11	24.89
Staj Süresince Staj Yaptığınız, İşletmede Karşılaştığınız Önemli Bir Sorun Oldu mu?	26. soru	26	203
	%	11.35	88.65
Staj Yaptığınız İşyerinde, Bölümünüz Öğrencilerine Staj Olanağı Sağlayacak İlişkileriniz Oldu mu?	27. soru	136	93
	%	59.39	40.61
Staj yaptığınız İşletme Staj Konusunda Beklentilerinizi Karşılatabildi mi?	28. soru	179	50
	%	78.17	21.83
Staj Yaptığınız İşyerine Bölüm Hocalarınızdan Gelen Oldu Mu?	29. soru	55	174
	%	24.02	75.98
Staj Başlangıcında Üniversiteniz Tarafından Sigortalandığınızı Biliyor Musunuz?	30. soru	193	36
	%	84.28	15.72

lik değerlendirme ise grafiksel olarak Şekil 8’ de gösterilmiştir.

Bu veriler değerlendirildiğinde % 94 oranında öğrencimiz zamanlarını planlı kullanmayı öğrendiklerini belirtmişlerdir.

Öğrencilerin, 16. soruya verdikleri cevapların değerlendirilmesi ise Çizelge 10’da verilmiş olup yüzdelik değerlendirme ise grafiksel olarak Şekil 9’da gösterilmiştir.

Bu verilere bakarak öğrencilerin % 90’ı staj yerlerinde onlarla yeteri kadar ilgilenildiğini belirtmişlerdir.

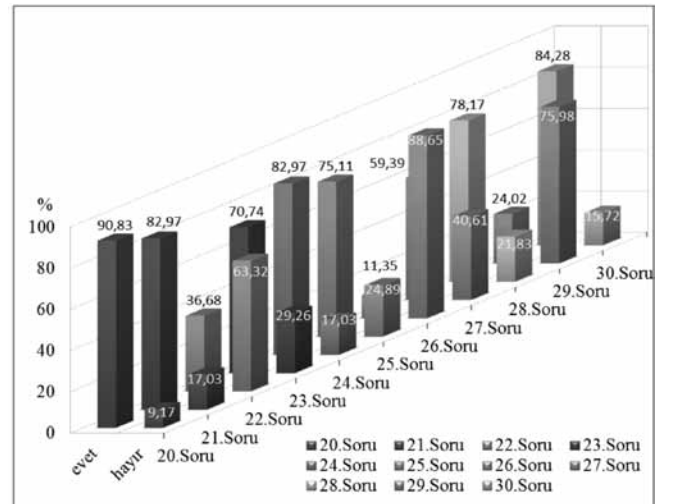
Öğrencilerin, 19. soruya verdikleri cevapların değerlendirilmesi ise Çizelge 11’ de verilmiş olup yüzdelik değerlendirme ise grafiksel olarak Şekil 10’ da gösterilmiştir.

Bu veriler doğrultusunda öğrencilerin % 81’i stajlarının onlara iş bulmaları konusunda yardımcı olduğunu belirtmiştir.

Öğrencilerin anketin ilk bölümünde verdikleri cevapların güvenilirlik analizi ise Çizelge 12’ de belirtilmiştir. Elde edilen veriler ışığında tüm faktörlerin güven-

nilirlilik katsayısı 0.7’ nin üstünde bir değer aldığı görülmüştür. Bu da ölçeğin güvenilir olabileceğinin bir teyidi olarak kabul edilebilir.

Öğrencilerin, anketimizin geriye kalan diğer sorularına verdikleri cevapların değerlendirilmesi ise Çizelge 12’de verilmiş olup yüzdelik değerlendirme ise grafiksel olarak Şekil 11’de gösterilmiştir.

Şekil 11. Staj yeri ile ilgili lineer soruların sonuç grafiği.

SONUÇLAR ve TARTIŞMA

Mesleki eğitim süreci teorik ve pratik bilgilerin uygulanmasının toplamından oluşmaktadır. Pratik bilgilerin uygulama kısmı ise endüstri stajları yoluyla yapılmaktadır. Endüstriye dayalı stajlar öğrencilerin piyasa koşullarına adapte olmalarını sağlamaktadır.

MYO öğrencilerinden endüstri stajını tamamlayanlar arasında yapılan araştırma sonuçları aşağıda verilmiştir.

- Staj süresinin yeterli olduğu ve okuldaki teorik bilgilerin pratik bilgilerle paralellik seyrettiği,
- Öğrencilerin takım çalışmasına uygun hareket etme becerisi kazandığı,
- Stajın sözlü iletişim becerisini geliştirdiği,
- Güncel konular hakkında bilgi sağladığı,
- Stajın mesleki ve etik sorumlulukları kazandırdığı,
- Öğrencilerin gelecekte iş yaşamlarına yön verme konusunda fikir verdiği,
- Öğrencilerin eksik oldukları alanları görme fırsatı sağladığı,
- Görevli öğretim elemanlarının staj yerlerine yeteri kadar ziyarette bulunmadığı,
- Öğrencilere stajları süresince ücret ödenmesinin öğrencilerin verimlerini artıracacağı,
- Staj yapan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun stajdan olumlu sonuçlar aldığı görülmüştür.

Semiz ve Okay (2009) yaptıkları çalışmada Öğrencilerin önemli bir oranda (%36) staj yaptıkları yerlerden iş teklifi aldıkları sonucunu bulmalarına rağmen yaptığımız çalışmada ise öğrencilerin % 81'nin staj yaptıkları kurumda tekrar staj yapmak istemeleri veya mezun olduktan sonra çalışmak istemeleri görülmektedir. Bu sonuç Ovalı (2009)'nın yaptığı çalışma ve sonuçlarla benzerlik göstermektedir.

Bu sonuçlara göre aşağıdaki önerilerde bulunulabilir,

- § Staj yerleri kontrollerinin daha sık yapılması sağlanabilir,
- § Stajın etkin bir şekilde gerçekleşmesi ve öğrencilerin staja olan bakış açılarının değiştirilmesinde staj yerinin ve staj danışmanın davranışlarının önemli bir etki sağladığı görülmüştür.
- § Staj sonunda öğrencilere hazırlatılan staj raporlarının öğrencilere belirli alışkanlıkları ve sorumlulukları kazandırdığı belirlenmiştir.

KAYNAKLAR

- Kabukçu M. A., 1994. "Sağlık, Sosyal ve Fen Bilimlerinde Uygulamalı İstatistik" Konya,
- Kara M., Uyaner M., 2009. "Doğalgaz Isıtma ve Sıhhi Tesisat Teknolojisi Programı Öğrencilerinin Endüstriye Dayalı Öğretim Hakkındaki Görüşleri ve Beklentileri", 1.Uluslararası 5.Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumu, 27-29 Mayıs 2009, ISBN 978-975-448-194-5 Selçuk Üniversitesi Kadınhanı Faik İçil Meslek Yüksekokulu, Konya, 537-544.
- Karabulut, A.,Taktak, F. 2001. "Meslek Yüksekokullarındaki Teknik Eğitimde Kalite ve Sanayinin Taleplerini Karşılama", 1.Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumu, 18-19 Ekim 2001, Marmara Üniv. Teknik Bilimler MYO, İstanbul.
- Kaya, F. 2005. "Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Demografik Yapısı ve Meslek Yüksekokullarının Etkinliği Üzerine Bir Araştırma", Milli Eğitim Dergisi, Sayı 168, 61-77.
- Nuhoğlu, H., Yalçın, N. 2004. "Fizik Laboratuvarına Yönelik Bir Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Öğretmen Adaylarının Fizik laboratuvarına Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi", Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 5 (2), 317-327.
- Ovalı İ. 2009. "Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Endüstri Staj Uygulamalarında Karşılaştıkları Problemler ve Çözüm Önerileri", 1.Uluslararası 5.Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumu, 27-29 Mayıs 2009, ISBN 978-975-448-194-5 Selçuk Üniversitesi Kadınhanı Faik İçil Meslek Yüksekokulu, Konya, 2208-2214.
- Semiz S, Okay Ş. 2009. "Meslek Yüksek Okulları Teknik Programlar Bölümü Öğrencilerinin Endüstri Stajları İle İlgili Bir Alan Araştırması", 1.Uluslararası 5.Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumu, 27-29 Mayıs 2009, ISBN 978-975-448-194-5 Selçuk Üniversitesi Kadınhanı Faik İçil Meslek Yüksekokulu, Konya, 1554-1564.
- Uzal G. Erdem A. Babacan A. 2009. "Makine Programı Öğrencilerinin İşletmede Yapmış Oldukları Uygulamalı Eğitim Hakkındaki Görüşleri", 1.Uluslararası 5.Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumu, 27-29 Mayıs 2009, ISBN 978-975-448-194-5 Selçuk Üniversitesi Kadınhanı Faik İçil Meslek Yüksekokulu, Konya, 321-326.